

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Dionisie Vrabie,
reprezentat de avocatul Dumitru Barbaroș,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Dionisie Vrabie împotriva Organizației de Creditare Nebancară
Întreprinderea cu Capital Străin „Express Leasing & Microcredit” Societate
Cu Răspundere Limitată, intervenienți accesorii Marin Spivac și avocatul
Victor Vlah, cu privire la declararea nulității absolute a contractului de
fidejusiune și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 17 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 2ra-1040/24
NR. PIGD 2-22105641-01-2ra-12092024)*

Recursul declarat după 01 septembrie 2023.
Recursul este vădit neîntemeiat. Dezacordul recurentului cu actele judecătorești ale
instanțelor ierarhic inferioare nu constituie temei de casare a acestora.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. A. Mardari,
Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Panov, V. Cotorobai, V. Mihaila,

24 decembrie 2025

Textul corespunde originalului

**Examinând în lipsa participanților la proces recursul depus de
Dionisie Vrabie, reprezentat de avocatul Dumitru Barbaroș,**

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Munteanu,

Gheorghe Stratulat, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 21 iulie 2022 Vrabie Dionisie a depus cerere de chemare în judecată împotriva O.C.N. Î.C.S. „Express Leasing & Microcredit” S.R.L., solicitând privind declararea nulității absolute a contractului de fidejusiune nr. 154/2022/SPI/VRA din 23 februarie 2022, încasarea cheltuielilor de judecată, inclusiv a cheltuielilor de asistență juridică.

2. În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, în luna februarie 2022, în a doua jumătate a acesteia, a fost contactat de către verișorul său Marin Spivac, care l-a rugat să meargă până la o parcare auto din str. Calea Basarabiei. Marin Spivac s-a apropiat cu automobilului său de model „Dacia Duster” la locul unde se afla, l-a luat și au mers împreună la o parcare auto situată peste drum de piața din str. Calea Basarabiei. Când au ajuns acolo Marin Spivac a lăsat la parcare auto automobilul de model „Dacia Duster” și a luat în schimb un automobil de model „Mercedes E-Klasse” și i-a comunicat că a făcut schimb de automobile, precum și că trebuie să meargă la o bancă să perfecteze actele de proprietate pe automobil. Astfel, împreună cu Marin Spivac s-au deplasat la oficiul O.C.N. Î.C.S. „Express Leasing & Microcredit” S.R.L. din mun. Chișinău, bd. Moscova 20.

3. Totodată, a menționat că la destinație, Marin Spivac l-a rugat să ofere datele sale reprezentanților O.C.N. Î.C.S. „Express Leasing & Microcredit” S.R.L. și să semneze niște acte, motivând că aceasta este o cerință a companiei pentru a avea pe cine contacta în caz că Marin Spivac nu va putea fi găsit pentru achitarea datoriei. Având în vedere relația de rudenie cu Marin Spivac, a fost de acord. Reprezentanții O.C.N. Î.C.S. „Express Leasing & Microcredit” S.R.L. i-au spus să meargă în clădirea de alături (mun. Chișinău, bd. Moscova 18) să semneze niște acte și să le aducă înapoi.

4. Reclamantul a mers în biroul nr. 6 din bd. Moscova 18, unde era doar o doamnă, care i-a înmănat niște acte să le semneze, după care a ieșit. Toată această procedură nu a durat mai mult de 5 minute. Luând actele care i-au fost înmănate, a revenit la sediul O.C.N. Î.C.S. „Express Leasing & Microcredit” S.R.L. și le-a transmis împreună cu buletinul de identitate unui lucrător al organizației de creditare. Peste câteva minute i s-au dat niște foi pe care nu le-a citit, precum și nu i-a fost explicat ce este acolo, pe care le-a semnat acolo unde i-a fost arătat de angajatul organizației. Acte nu i-au fost eliberate.

5. Reclamantul a precizat că, începând cu 12 aprilie 2022 a început să primească mesaje SMS de la numărul de telefon: 079406041 cu următorul conținut: „Buna ziua, suma spre achitare: xxxx LEI pentru contractul SP/22B111 Vă mulțumim, Express Leasing”. Inițial, a considerat că este o greșeală, însă la începutul lunii mai a început să primească astfel de mesaje practic în fiecare zi. Fiind deranjat de aceste mesaje, a sunat să întrebe de ce le primește. Abia atunci a aflat despre faptul că a semnat un contract de fidejusiune și debitorul Marin Spivac nu achită datoria pe care o are în baza contractului SP/22/B, respectiv pârâtul o va încasa din contul reclamantului.

6. La 25 mai 2022 reclamantul s-a prezentat la adresa O.C.N. Î.C.S. „Express Leasing & Microcredit” S.R.L. din mun. Chișinău, bd. Moscova 20 și a depus o cerere de a-i fi eliberată copia contractului de fidejusiune. Numărul contractului i-a fost comunicat de către un angajat al pârâtului. Abia la 25 mai 2022, reclamantului i-a fost adus la cunoștință contractul de fidejusiune nr. 154/2022/SPI/VRA din 23 februarie 2022.

7. Întrucât condițiile prevăzute de art. 1663 alin. (1) și (2) din Codul civil nu s-au respectat, la 24 iunie 2022 reclamantul a expediat în adresa pârâtului o notificare privind anularea fidejusiunii în temeiul art. 1663 alin. (4) din Codul civil. Drept urmare, prin răspunsul expediat în adresa sa, O.C.N. Î.C.S. „Express Leasing & Microcredit” S.R.L., prin care l-a informat despre faptul că nu acceptă notificarea privind anularea fidejusiunii la care a anexat: 1) copia certificatului privind consultația independentă a potențialului fidejutor consumator din 23 februarie 2022; 2) Informațiile fidejutorului din 23 februarie 2022; 3) Cererea de a fi fidejutor din 23 februarie 2022; 4) contractul de fidejusiune. A luat cunoștință de conținutul acestor acte abia după ce s-a adresat cu notificare pârâtului și a primit răspuns.

8. Reclamantul a declarat că din actele anexate se observă că pretinsa consultație referitor la contractul de fidejusiune, i-a fost acordată reclamantului la 23 februarie 2022. Tot la aceeași dată a fost semnat și contractul de fidejusiune nr. 154/2022 SPI VRA. Prin urmare, termenul de cel puțin 5 zile până la semnarea contractului de fidejusiune nu a fost întrunit. Respectiv prin notificarea din 24 iunie 2022 reclamantul a anulat fidejusiunea în conformitate cu prevederile art. 1663 alin. (3) din Codul civil.

9. Reclamantul a precizat că aflându-se la sediul pârâtului din mun. Chișinău, bd. Moscova 20, la sugestia ultimului a mers la consultantul din clădirea de alături, și anume din mun. Chișinău, bd. Moscova 18, fiind nerespectate prevederile pct.3 din Hotărârea Guvernului nr. 251/2019. Reiterând prevederile pct. 5, pct.6 din aceeași Hotărâre de Guvernului, a menționat că la momentul prezentării la consultant, era împreună cu verișorul Marin Spivac, ceea ce este interzis conform Hotărârii Guvernului, or, avea calitate de debitor în contractul de împrumut. Redând prevederile pct. 10 din Hotărârea Guvernului nr. 251/2019, a precizat că la prezentarea în biroul 6 din bd. Moscova 18, acolo era o doamnă, care i-a înmânat niște

acte să le semneze, după care a ieșit. Toată această procedură nu a durat mai mult de 5 minute.

10. La fel, a declarat că certificatul privind consultația independentă a potențialului fidejutor consumator, este semnat de către avocatul Victor Vlah. Însă potrivit informației din registrul cabinetelor avocaților și birourilor asociate de avocați, sediul avocatului este la altă adresă și astfel nu putea fi acordată consultație independentă la adresa din mun. Chișinău, bd. Moscova 18. Din circumstanțele enunțate, în opinia reclamantului, rezultă că pârâțul a avut un comportament dolosiv, considerente din care urmează a fi declarat nul contractul de fidejusiune nr. 154/2022 SPI/VRA din 23 februarie 2022.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

11. Prin încheierea din 28 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a atras în calitate de intervenienți accesorii Marin Spivac și avocatul Victor Vlah.

12. Prin hotărârea din 13 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Dionisie Vrabie împotriva O.C.N. Î.C.S. „Express Leasing & Microcredit” S.R.L. cu privire la declararea nulității absolute a contractului de fidejusiune.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

13. La 06 iulie 2023, Dionisie Vrabie, reprezentat de avocatul Dumitru Barbaroș, a declarat apel împotriva hotărârii din 13 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea integrală a acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

14. Prin decizia din 17 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de avocatul Dumitru Barbaroș, în interesele lui Dionisie Vrabie, și s-a menținut hotărârea din 13 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

15. Pentru a decide astfel, instanța de apel verificând legalitatea hotărârii primei instanțe în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în apel, a constatat că instanța de judecată ierarhic inferioară corect a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii lui Dionisie Vrabie, reieșind din următoarele considerente.

16. În context a citat prevederile art.774 alin.(1), art.775 alin.(1), art.858 alin.(2), art.992 alin.(1), (2), art. 993 alin. (1), (2), art.1628 alin.(2), art.1640 din Codul civil.

17. Materialele cauzei atestă că, la 23 februarie 2022 reclamantul Dionisie Vrabie a încheiat un contract de fidejusiune cu O.C.N. Î.C.S. „Express Leasing & Microcredit” S.R.L. prin care garantează executarea

obligățiilor contractuale de Marin Spivac rezultate din contractul de credit încheiat de Marin Spivac cu O.C.N. Î.C.S. „Express Leasing & Microcredit” S.R.L. (f.d. 11-13, 47-62).

18. Instanța de apel a reținut că anterior încheierii contractului de fidejusiune, reclamantul Dionisie Vrabie a depus cerere către O.C.N. Î.C.S. „Express Leasing & Microcredit” S.R.L., prin care a solicitat să garanteze executarea obligațiilor contractuale de Marin Spivac (f.d. 69), semnând și informațiile fidejursorului (f.d. 68), fiind-i oferită și consultația independentă a potențialului fidejursor (f.d. 70, 36-40).

19. Din reglementarea art. 1663 alin.(1), (2), (3), (4) din Codul civil rezultă că legiuitorul a reglementat două situații distincte în care fidejursorul poate anula fidejusiunea (instituție care nu este identică cu instituția de declarare a nulității actului juridic civil).

20. Astfel în prima ipoteză, din alin. (3) al art. 1663 din Codul civil este reglementată situația în care fidejursorul cu toate că primește consultația independentă, nu este respectat termenul de 5 zile de „chibzuire” a fidejusiunii, iar consecința legală este nașterea dreptului de anulare a fidejusiunii sau de revocare a ofertei într-un termen rezonabil.

21. Instanța ierarhic inferioară a reținut din înscrisurile anexate la dosar rezultă că contractul de fidejusiune a fost semnat la 23 februarie 2022, adică în aceeași zi când apelantul a primit consultația independentă. Respectiv consecința legală, prevăzută de Codul civil este cea reglementată de alin. (3) al art. 1663 și anume că pentru Dionisie Vrabie a apărut un termen rezonabil de 5 zile din momentul primirii consultației/semnării fidejusiunii pentru a o anula unilateral. Cu toate acestea, Dionisie Vrabie a expediat notificarea de anulare a fidejusiunii abia la 23 iunie 2022, adică peste patru luni, fără o justificare de întârziere. Mai mult ca atât, din conținutul probelor cercetate rezultă că la 23 februarie 2022 Dionisie Vrabie a fost contactat telefonic de către un reprezentant al O.C.N. Î.C.S. „Express Leasing & Microcredit” S.R.L., care l-a informat despre existența unei cereri de acordare a unui credit depusă de Marin Spivac și despre solicitarea de oferire a unei fidejusiuni. De asemenea, se atestă că atât la sediul O.C.N. Î.C.S. „Express Leasing & Microcredit” S.R.L., cât și la sediul avocatului Victor Vlah, Dionisie Vrabie a semnat un șir de cereri din care rezultă în mod clar intenția de a fi fidejursor, precum și a semnat nemijlocit contractul de fidejusiune, fapt care nu poate fi interpretat altfel decât o intenție suficient de clară de a garanta executarea obligațiilor contractuale de către Marin Spivac.

22. Instanța de apel a apreciat critic alegațiile apelantului că nu ar fi primit exemplarul său al contractului de fidejusiune, or din natura raporturilor juridice stabilite între Dionisie Vrabie și O.C.N. Î.C.S. „Express Leasing & Microcredit” S.R.L., aceasta din urmă nu avea niciun interes de a nu-i înmâna exemplarul contractului, precum și comportamentul ulterior al companiei, manifestat prin eliberarea imediată la cererea scrisă a lui Dionisie

Vrabie a unei copii a contractului, rezultă în mod clar lipsa unui interes de a ascunde fapte sau acte rezultate din raportul juridic între O.C.N. Î.C.S. „Express Leasing & Microcredit” S.R.L. și Dionisie Vrabie.

23. Cu referire la argumentul privind modul de obținere a consultanței independente, precum că la sediul din bd. Moscova, 18, nu era avocatul, dar era o doamnă care i-a înmânat niște acte pe care reclamantul Dionisie Vrabie le-a semnat, instanța de apel l-a apreciat critic, deoarece intervenientul accesoriu avocatul V. Vlah a prezentat referința la care a anexat cererea depusă și semnată personal de Dionisie Vrabie, prin care acesta solicită consultații juridice scrise privind efectele și consecințele semnării contractului de fidejusiune.

24. În conformitate cu prevederile pct. 11 din Hotărârea Guvernului nr. 251 din 24 aprilie 2019, după finalizarea consultației, consultantul eliberează potențialului fidejutor consumator un certificat privind consultanța independentă oferită acestuia, conform modelului din anexă. În cazul oferirii în formă scrisă a informațiilor de la pct. 8, acestea se anexează la certificat. Prin urmare, intervenientul accesoriu avocatul V. Vlah la referința depusă a anexat: 1) copia cererii semnată personal de Dionisie Vrabie prin care acesta a solicitat consultanță scrisă; 2) copia certificatului de consultanță independentă despre primirea căruia Dionisie Vrabie a semnat în rubrica semnătura potențialului fidejutor consumator; 3) copia consultației juridice pe 2 file; 4) copia recipisei prin care Dionisie Vrabie a confirmat primirea consultanței juridice; 5) copia bonului de plată pentru consultanța independentă în mărime de 140 de lei.

25. Astfel, din referința și probele anexate de intervenientul accesoriu Victor Vlah nu se constată că acesta a încălcat vreo prevedere legală la efectuarea consultației independente juridice despre efectele fidejusiunii a lui Dionisie Vrabie.

26. Așadar, instanța de apel a constatat că la sediul O.C.N. Î.C.S. „Express Leasing & Microcredit” S.R.L., cât și la sediul avocatului Victor Vlah, apelantul Dionisie Vrabie a semnat un șir de cereri din care rezultă în mod clar intenția de a fi fidejutor, precum și a semnat nemijlocit contractul de fidejusiune, fapt care nu poate fi interpretat altfel decât o intenție suficient de clară de a garanta executarea obligațiilor contractuale de către Marin Spivac, iar în cazul în care ultimul își execută corespunzător obligațiile contractuale, apelantul nu ar fi fost afectat de calitatea sa de fidejutor, deranjamentul cauzat lui Dionisie Vrabie fiind condiționat anume de conștientizarea faptului că va răspunde solidar cu Marin Spivac pentru obligațiile contractuale asumate.

27. Sub acest aspect se resping argumentele apelantului precum că, instanța de judecată a examinat superficial materialele cauzei, deoarece acesta interpretează eronat normele de drept și situația de fapt, iar soluția primei instanțe este rezultatul unei interpretări corecte a normelor de drept

material, cu aprecierea juridică cuvenită a probelor în conformitate cu art.130 din Codul de procedură civilă și respectării prevederilor art.121, art.122 din Codul de procedură civilă.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

28. La 09 septembrie 2024, Dionisie Vrabie, reprezentat de avocatul Dumitru Barbaroș, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 17 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând declararea recursului admisibil, admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

29. În susținerea recursului, recurentul a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, considerând că acțiunea urma a fi admisă integral. Hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel sunt arbitrare, precum și se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor în sensul art. 432 lit. e) din Codul de procedură civilă. Atât instanța de fond, cât și instanța de recurs au apreciat greșit momentul în care a primit pretinsa consultație independentă, or, actele ce au fost întocmite la 23 februarie 2022, au fost recepționate la sfârșitul lunii iunie 2022.

30. Reiterând prevederile art. 1662 alin. (1) din Codul civil, art. 1663 alin. (1), (2), (4) din Codul civil, recurentul a afirmat că întrucât condițiile prevăzute de art. 1663 alin. (1) și (2) din Codul civil nu s-au respectat, la 24 iunie 2022 a expediat în adresa intimatului o notificare privind anularea fidejusiunii în temeiul art. 1663 alin. (4) din Codul civil. Drept urmare a acestei notificări, prin răspunsul O.C.N. Î.C.S. „Express Leasing & Microcredit” S.R.L. a fost informat despre faptul că nu acceptă notificarea privind anularea fidejusiunii, anexând: 1) Copia certificatului privind consultația independentă a potențialului fidejutor consumator din 23 februarie 2022; 2) Informațiile fidejutorului din 23 februarie 2022; 3) Cererea de a fi fidejutor din 23 februarie 2022; 4) contractul de fidejusiune. A luat cunoștință de conținutul acestor acte abia după ce a primit răspuns la notificare.

31. Cu referire la prevederile art. 1663 alin. (3) din Codul civil, recurentul a susținut că din actele anexate se poate observa că pretinsa consultație referitor la contractul de fidejusiune, i-a fost acordată la 23 februarie 2022, tot la aceeași dată a fost semnat și contractul de fidejusiune nr. 154/2022/SPI/VRA. Prin urmare, termenul de cel puțin 5 zile înainte de semnarea fidejusiunii – nu a fost întrunit. Respectiv, prin notificarea din 24 iunie 2022 a anulat fidejusiunea în conformitate cu prevederile art. 1663 alin. (4) din Codul civil. În esență, recurentul a reiterat circumstanțele din cererea de chemare în judecată.

32. La 29 octombrie 2024, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia recursului declarat, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs,

cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire, extrasul din poșta electronică, anexate la materialele dosarului (f.d.172-173).

33. La 28 noiembrie 2024, O.C.N. Î.C.S. „Express Leasing & Microcredit” S.R.L. a depus referință la cererea de recurs, solicitând declararea recursului ca fiind inadmisibil.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

34. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023. În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului. Din sensul normei de drept enunțate rezultă că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

35. Recursul declarat de Dionisie Vrabie, reprezentat de avocatul Dumitru Barbaroș, va fi examinat prin prisma temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare de la 01 septembrie 2023.

36. Art. 434 din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.
(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

37. Art. 440 din Codul de procedură civilă:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.
(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

38. Art. 432 din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul este admis dacă:
e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;
(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

39. Art. 433 din Codul de procedură civilă:

„(1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: f) recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

40. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat la 17 aprilie 2024. Copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată participanților la proces la 24 iunie 2024, prin intermediul poștei terestre (f.d.156), însă lipsesc date despre recepționare acesteia de către recurent. Din partea introductivă a recursului rezultă că a fost recepționată de către recurent la 19 august 2024. Astfel, recursul se consideră a fi în termen.

41. Din analiza prevederilor legale precitate supra, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, urmează să însușească în condițiile Codului de procedură civilă exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

42. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul de procedură civilă dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate.

43. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

44. Se reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art.432 din Codul de procedură civilă, în redacția legii în vigoare la data declarării recursului.

45. Din analiza recursului declarat de Dionisie Vrabie, reprezentat de avocatul Dumitru Barbaroș, rezultă că s-a invocat ca temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, citate supra.

46. Curtea Supremă de Justiție menționează că în sensul prevederilor art.432 alin.(1) lit.e) din Codul de procedură civilă, noțiunea de hotărâre arbitrară ori de apreciere vădit nerezonabilă a probelor urmează a fi stabilită în coraportul dintre mai multe principii.

47. Pentru a elucida înțelesul textului „hotărâre arbitrară” din art.432 alin.(1) lit.e) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție ține cont, inclusiv, de sensul atribuit acestei noțiuni de Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Astfel, de exemplu, în cauza Bochan v. Ucraina (nr. 2), 5 februarie 2015, § 62, Curtea Europeană a notat că o decizie judecătorească este arbitrară dacă, în esență, nu are nicio bază juridică în dreptul intern și nu

stabilește nicio legătură între faptele litigiului, legea aplicabilă și rezultatul procedurii. Curtea Europeană consideră că o asemenea decizie reprezintă o „denegare a dreptății”. De asemenea, în cauza Balliktaş Bingöllü v. Turcia, 22 iunie 2021, § 75, Curtea Europeană a notat că se poate considera că printr-o decizie judecătorească a fost comisă o „eroare vădită” dacă instanța a comis o eroare de drept sau de fapt pe care nicio instanță rezonabilă nu ar comite-o vreodată și că aceasta este aptă să perturbe caracterul echitabil al procedurii.

48. Totodată, potrivit art.71 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, la interpretarea actului normativ se ține cont de nota de fundamentare, care a însoțit proiectul actului normativ respectiv și de alte documente care permit identificarea voinței autorității publice care a adoptat, a aprobat sau a emis actul normativ.

49. Nota informativă la Legea nr.246 din 31 iulie 2023 menționează următoarele: „...Utilizarea noțiunii de „hotărâre arbitrară” derivă din practica CtEDO, fiind utilizată pentru a defini situația în care judecătorii nu aduc nici o motivare pentru deciziile/hotărârile luate, sau când acestea sunt bazate pe greșeli evidente de fapt sau de drept comise de judecători. În esență, la categoria hotărârilor arbitrare ar putea fi atribuite și cele pronunțate cu bună știință contrar legii (în contextul art. 307 Cod penal). ...”. Iar în nota de subsol la textul menționat în paragraful precedent, nota informativă aduce mai multe exemple din jurisprudența CtEDO în care hotărârile au fost considerate arbitrare sau bazate pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

50. Din nota informativă menționată rezultă că sintagma „hotărâre arbitrară” urmează a fi definită prin prisma jurisprudenței CtEDO. În jurisprudența sa, CtEDO deseori folosește împreună sintagmele „hotărâre arbitrară” și hotărâre „bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor”, fără a face o distincție clară între ele. Nota informativă menționează totuși că „la categoria hotărârilor arbitrare ar putea fi atribuite și cele pronunțate cu bună știință contrar legii (în contextul art. 307 Cod penal)”. Rezultă că în cazul hotărârii arbitrare, carența principală vizează încălcarea unei norme legale imperative, adică a unei prevederi normative care nu oferă nicio discreție judecătorului. Lipsa discreției poate rezulta din claritatea textului prevederii normative, fie din practica uniformă și clară de aplicare a normei. Această carență nu se poate datora unei simple greșeli, ci trebuie comisă cu bună știință sau ca urmare a unei erori inexplicabile. Suntem în prezența unor asemenea situații atunci când instanța de judecată adoptă o hotărâre ce contravine unei norme imperative invocate participanții la proces sau de instanța judecătorească ierarhic superioară, fără a explica convingător de ce nu aplică acea normă.

51. Din textul recursului nu constată în mod univoc vreun argument care ar justifica constatarea că hotărârile contestate ar fi emise contrar normelor

imperative aplicabile speței, precum și nici instanța de recurs nu a stabilit din textele hotărârilor contestate, raportate la circumstanțele cauzei.

52. De asemenea, sintagma „bazată pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor” se referă la aprecierea probatoriului. Pentru admiterea unui recurs în baza acestei sintagme este necesară întrunirea cumulativă a următoarelor condiții: a) hotărârea să se bazeze pe o apreciere eronată a probelor; b) aprecierea să fie vădit nerezonabilă; c) hotărârea contestată se bazează în mod determinant pe această apreciere. Prin urmare, nu orice eroare în aprecierea probelor poate duce la admiterea recursului în temeiul art.432 alin.(1) lit.e) din Codul de procedură civilă, adică să fie evidentă pentru un profesionist și să nu poată fi explicată rațional. De asemenea, această eroare trebuie să fie determinantă pentru soluția din hotărârea contestată. Îi revine recurentului obligația să convingă instanța de recurs că aceste elemente sunt întrunite.

53. Argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma în vigoare la data declarării recursului, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate și prin urmare recursul este vădit neîntemeiat. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea repetată a situației, nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are un caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

54. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în instanța de apel în modul garantat de art.6§1 CEDO.

55. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului. Or, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretenși argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

56. La fel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în

special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

57. Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa constantă, statuează că, dreptul de acces la instanță nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p. 38, cauza Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

58. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1,11p.141,§39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

59. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de Dionisie Vrabie, reprezentat de avocatul Dumitru Barbaroș, este vădit neîntemeiat și urmează a fi considerat inadmisibil.

60. Din aceste motive, în conformitate cu art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. f), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibil recursul declarat de Dionisie Vrabie, reprezentat de avocatul Dumitru Barbaroș, împotriva deciziei din 17 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat